

Globalūs Lietuvai verslui ir ekonomikai įtaką darantys veiksniai: ar gali pasikartoti 2008 m. krizė?

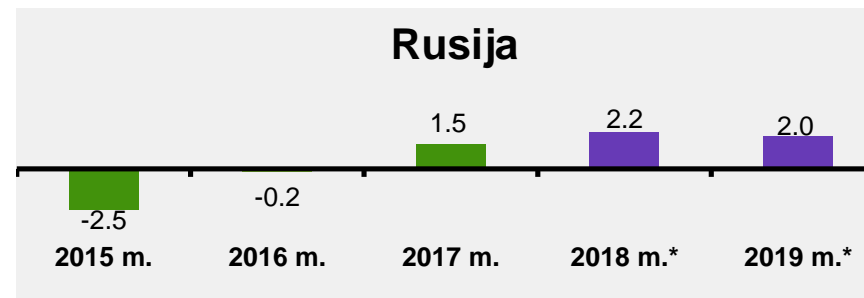
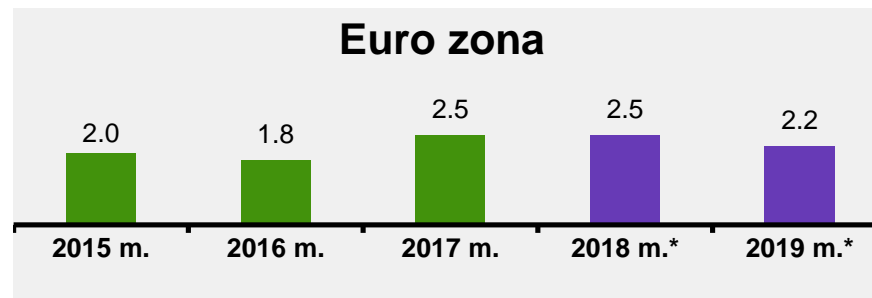
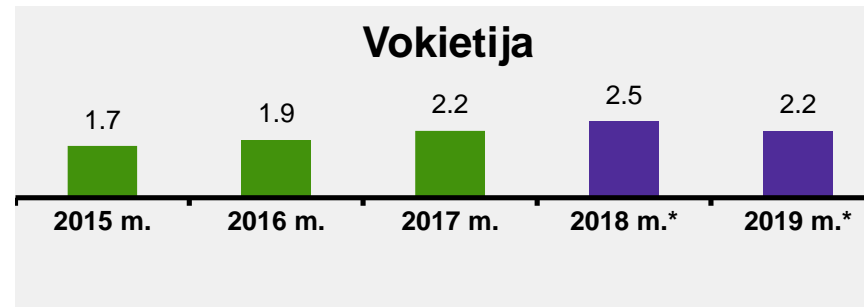
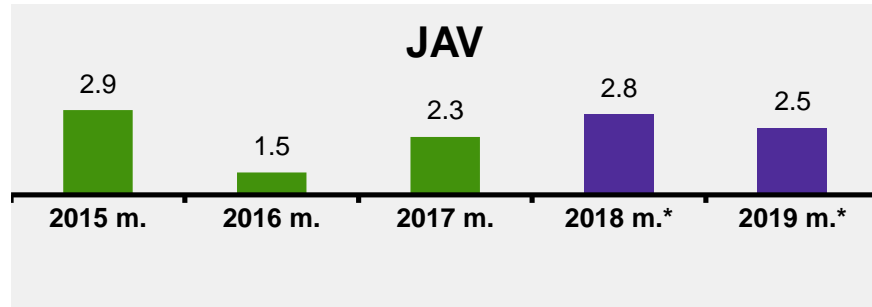
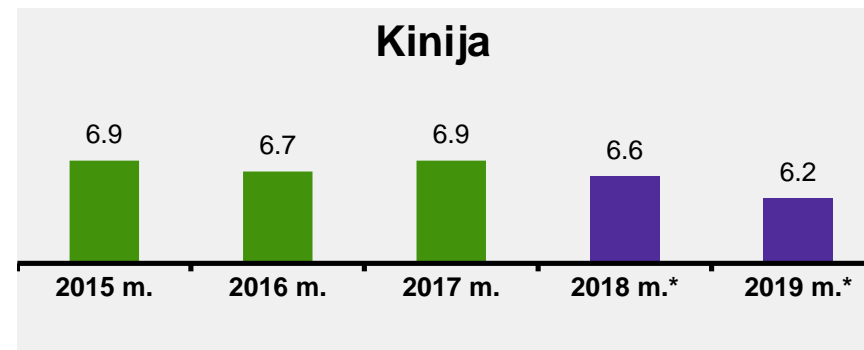
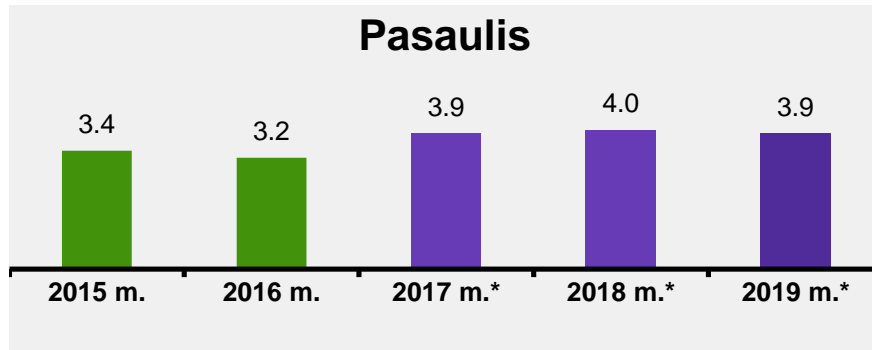
Dr. Gitanas Nausėda
SEB banko vyriausias ekonomistas
2018 m. kovo 7 d.

Pasaulio ekonomika išlaiko augimo tempą

Metinis realiojo BVP pokytis (proc.)

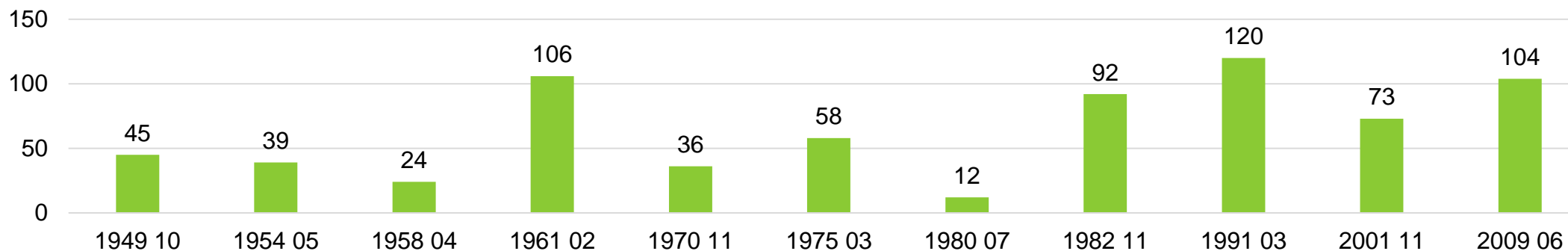

*Progozė

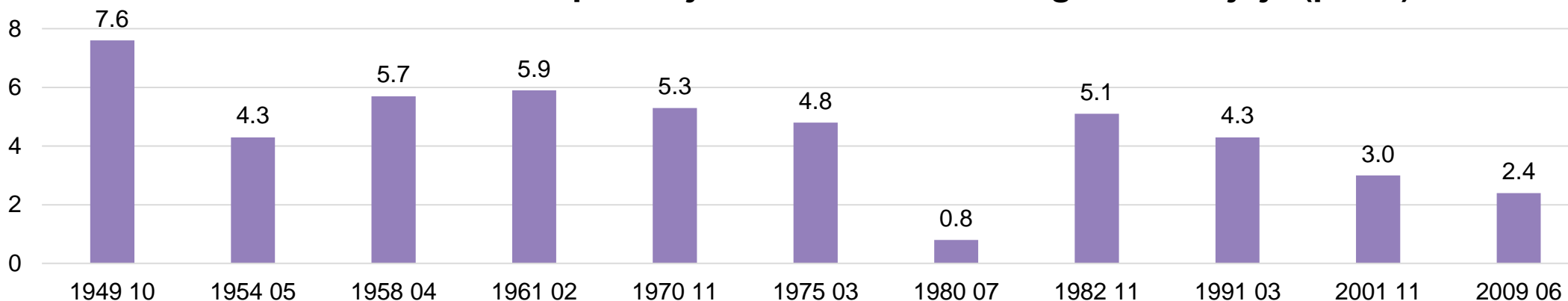
Šaltinis SEB banko grupės prognozės.

Ekonomikos ciklai ilgėja ir plokštėja

JAV ekonomikos augimo mėn. skaičius nuo ekonomikos ciklo dugno (mėn.)

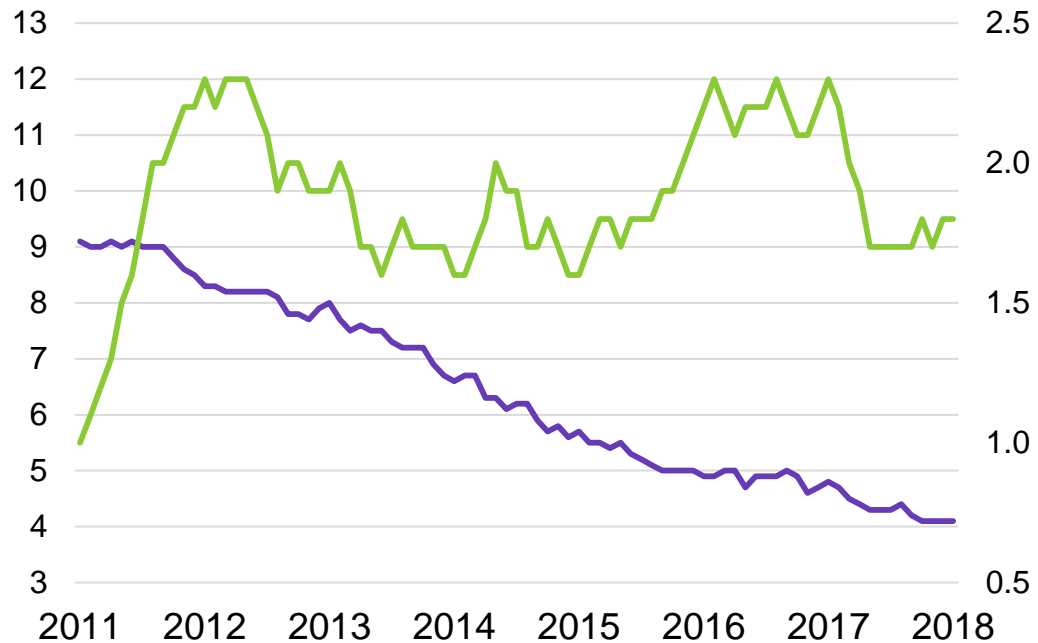

Vidutinis metinis BVP padidėjimas ekonomikos augimo stadijoje (proc.)

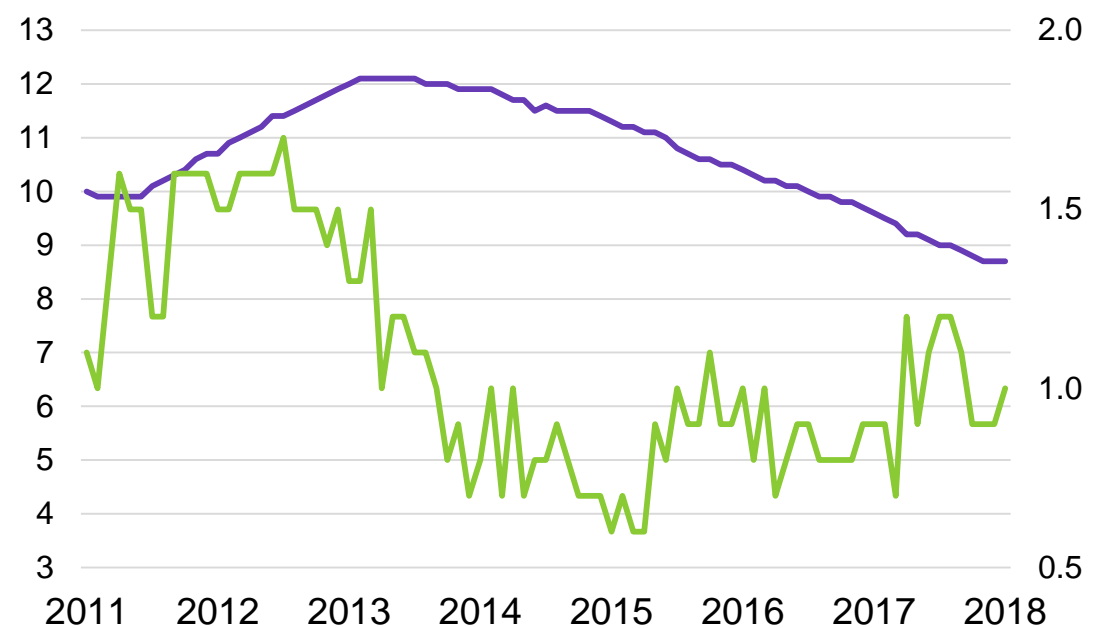
JAV ekonomika daug labiau įkaitusi negu euro zonos ūkis

Infliacija ir nedarbas JAV

— Nedarbo lygis, proc., kairė skalė
— Metinė grynoji infliacija, proc., dešinė skalė

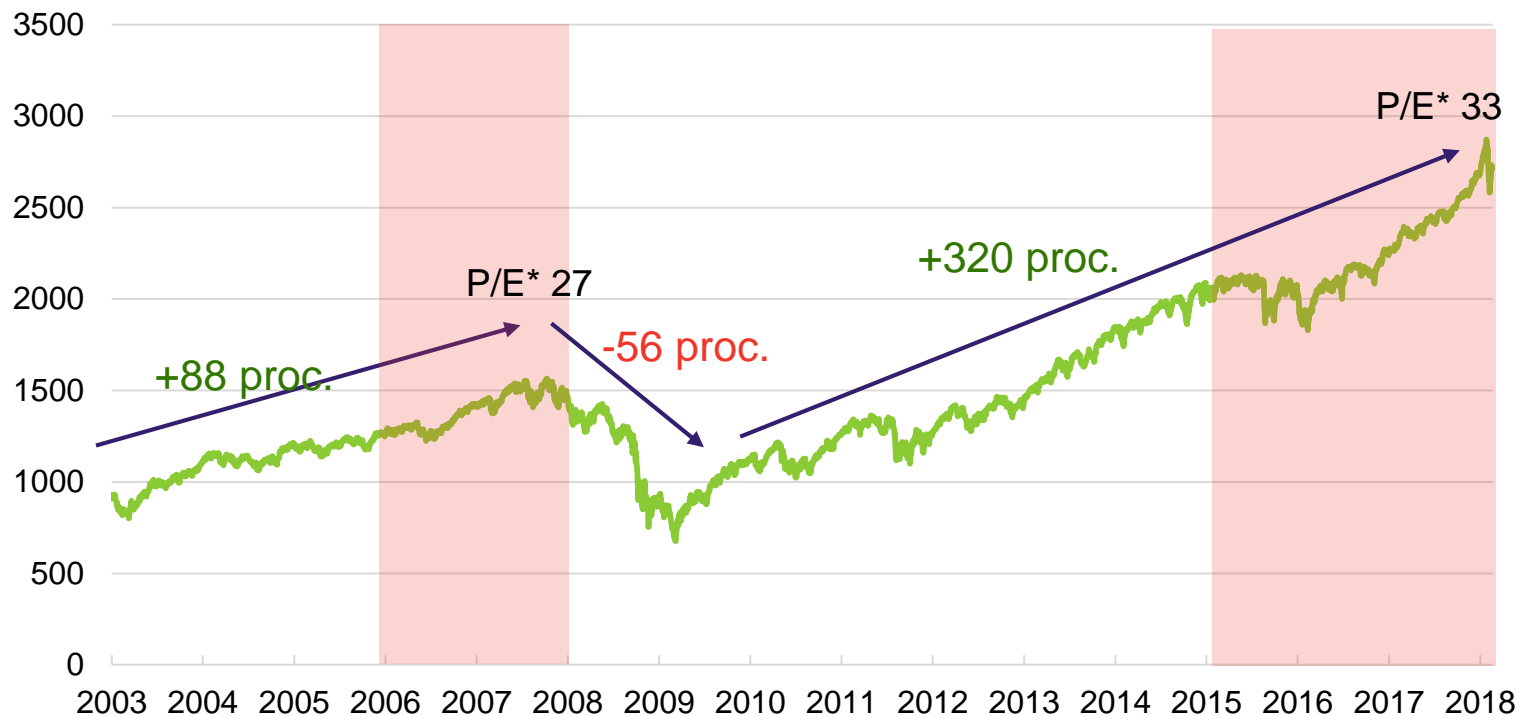
Infliacija ir nedarbas euro zonoje

— Nedarbo lygis, proc., kairė skalė
— Metinė grynoji infliacija, proc., dešinė skalė

Akcijų rinkų svyravimai globalinės krizės metu ir dabar

S&P 500 akcijų indekso dinamika

Didžiausi akcijų nuosmukiai per dvi savaites nuo 2003 m.

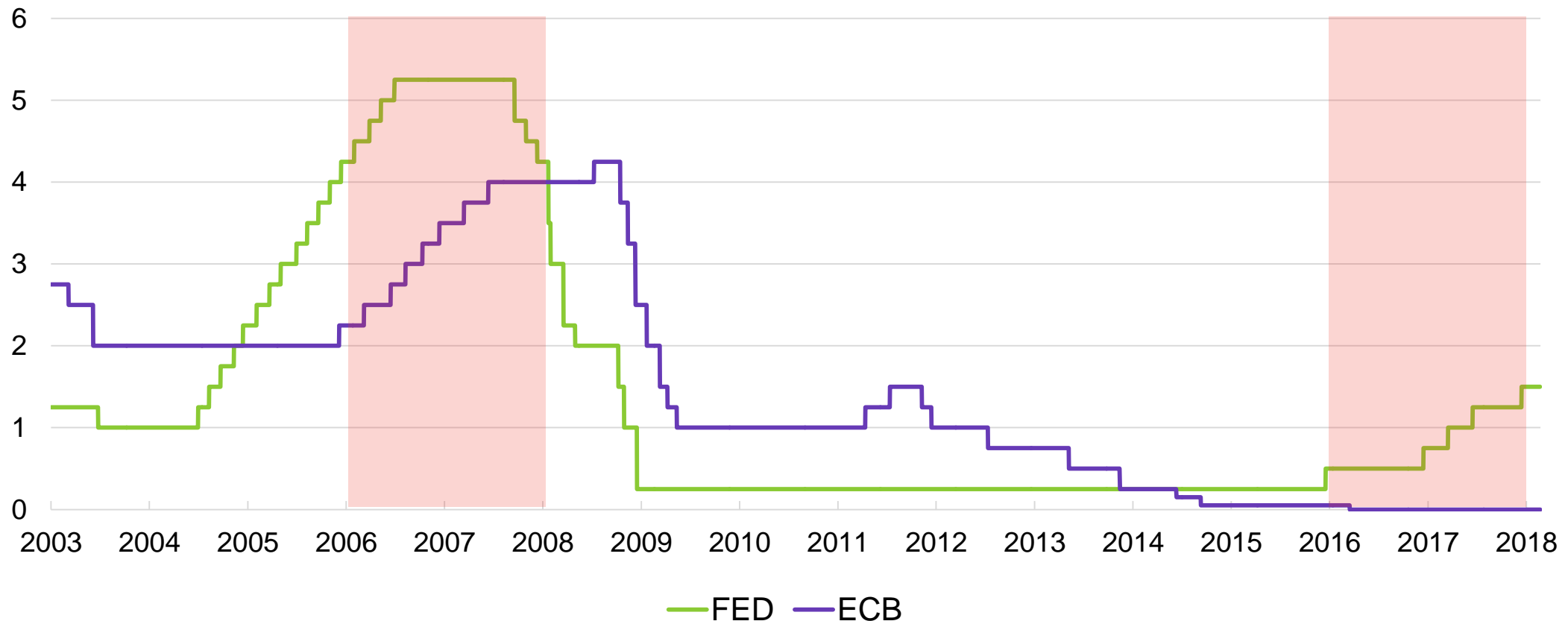
Savaitės	proc.
2008 m. 40-41 sav.	-27,6
2008 m. 46-47 sav.	-14,6
2008 m. 38-39 sav.	-13,6
2008 m. 39-40 sav.	-12,7
2011 m. 30-31 sav.	-11,1
2008 m. 45-46 sav.	-10,1
2018 m. 5-6 sav.	-9,0
2011 m. 31-32 sav.	-8,9
2010 m. 17-18 sav.	-8,9
2010 m. 25-26 sav.	-8,7

*Cyclically adjusted P/E

Šaltinis *Macrobond*.

FED ir ECB politika šiuo metu daug labiau ekspansinė negu 2007-2008 metais

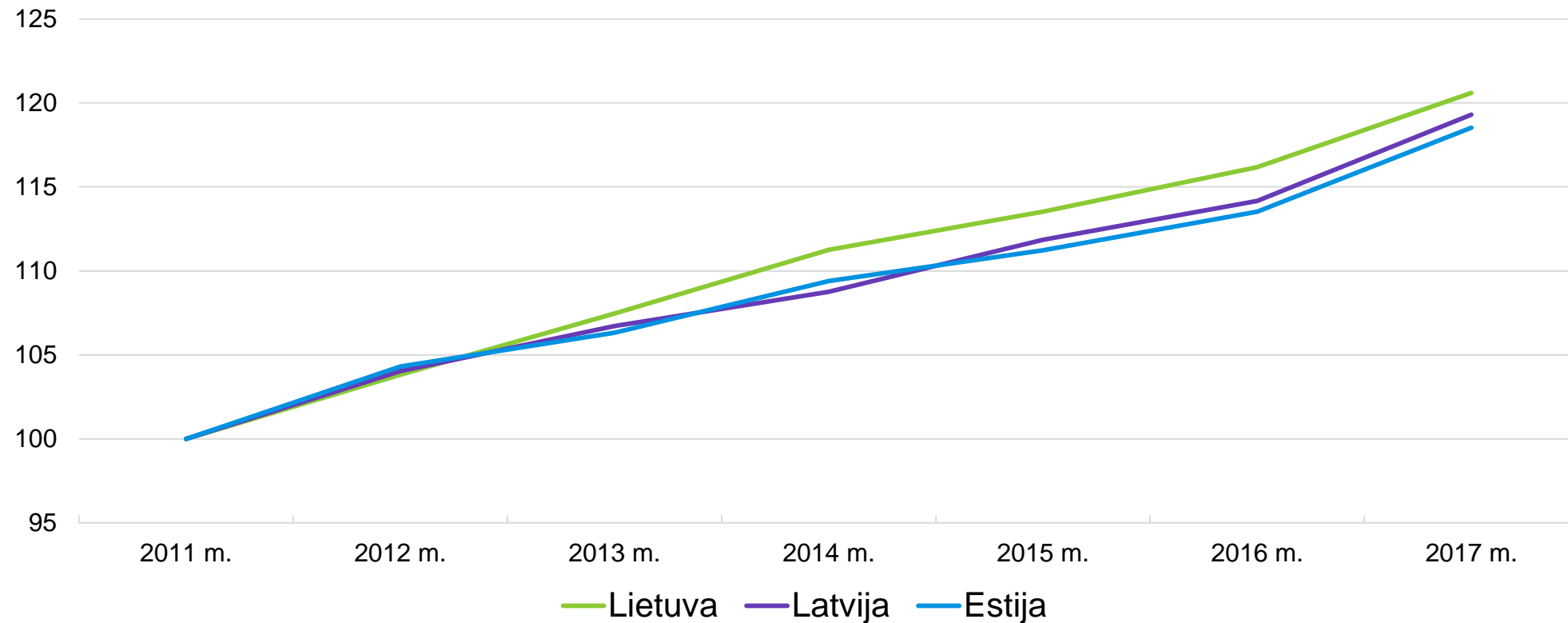
Bazinė palūkanų norma, nustatyta FED ir ECB (proc.)

Baltijos šalių augimo ciklui jau užaugo žila barzda

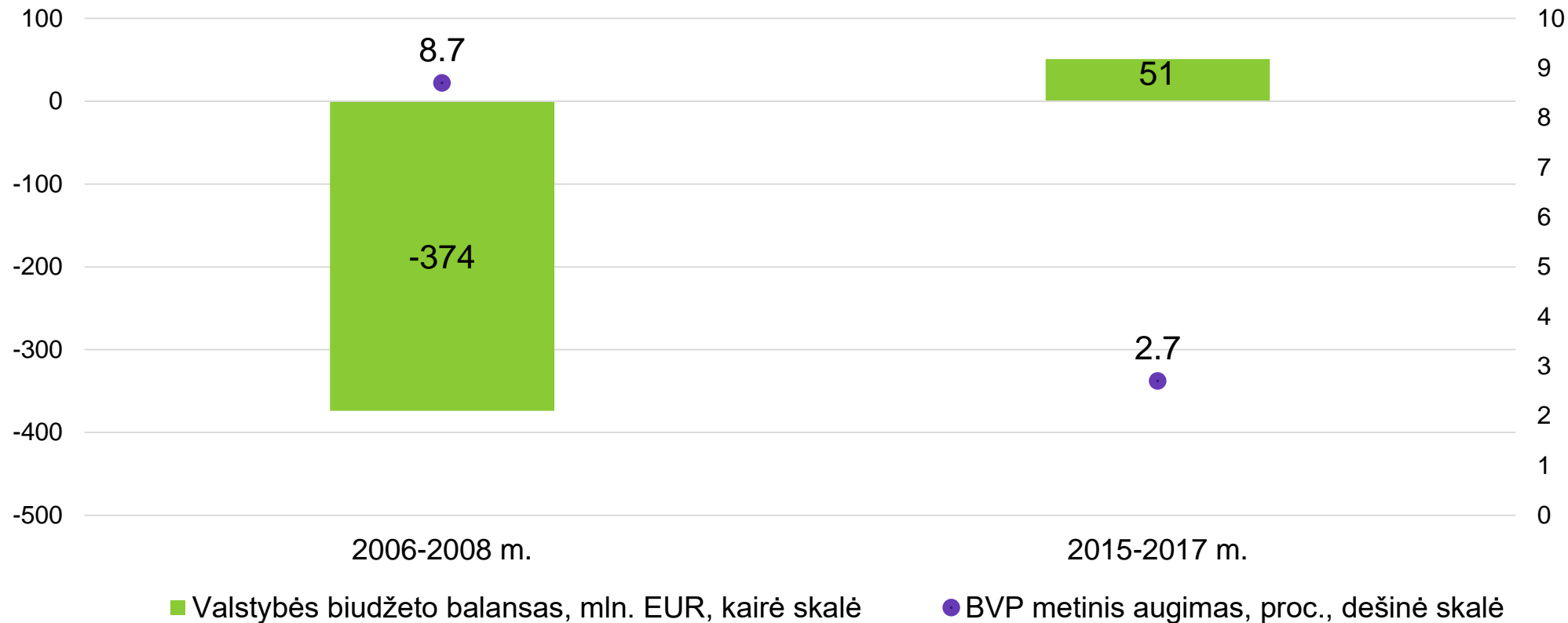
Baltijos šalių BVP dinamika 2011–2017 metais

2011 m. BVP = 100 proc.

Lietuvos fiskalinė politika 2006-2008 m. buvo kur kas labiau procikliška nei dabar

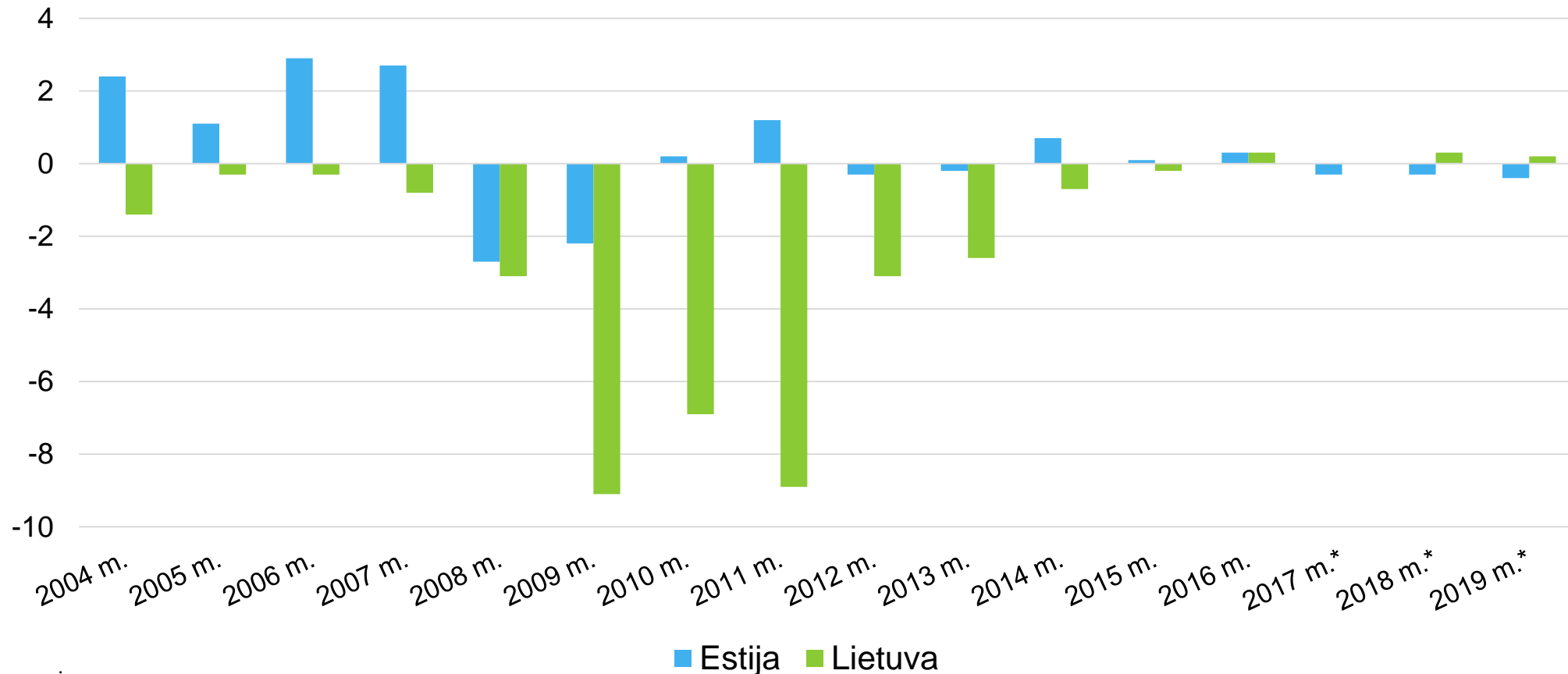
Valstybės biudžeto balansas ir ekonomikos augimo

Lietuva turi visas galimybes siekti fiskalinio pertekliaus keletą metų iš eilės

Valdžios sektoriaus balansas (proc. BVP)

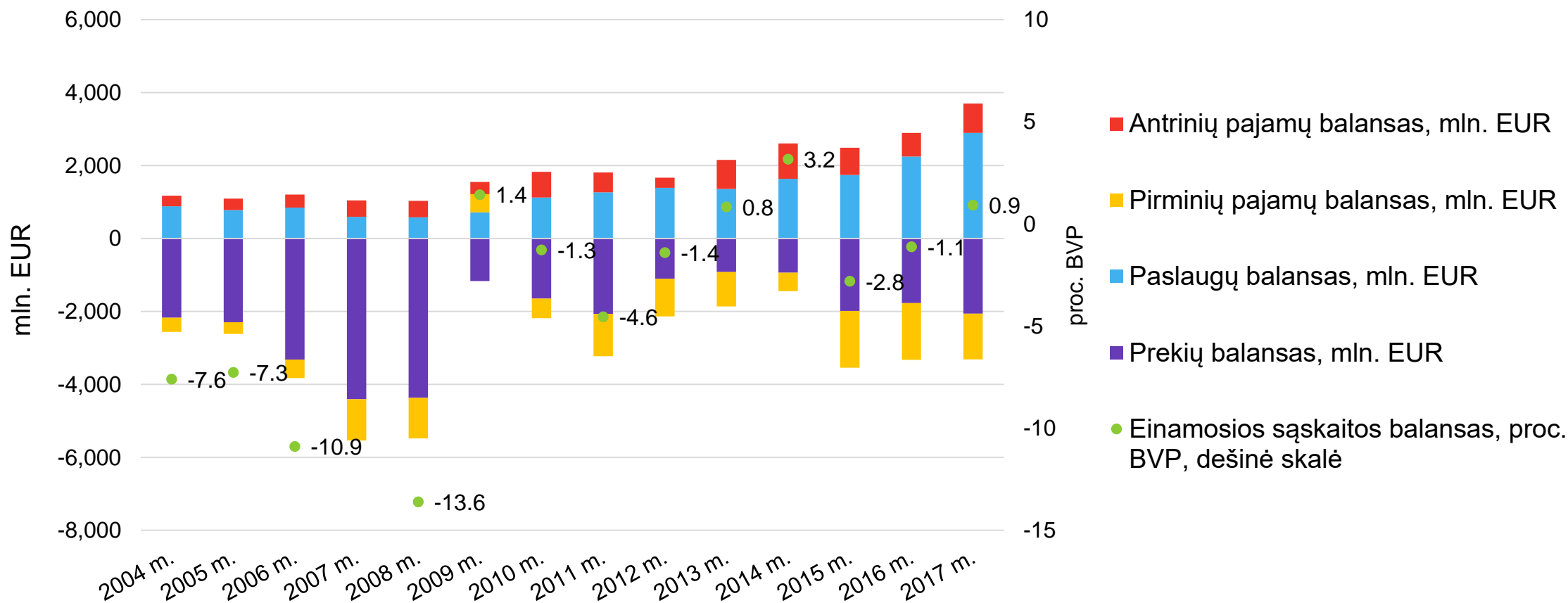

*Progozė

Šaltiniai Eurostatas, SEB banko prognozės.

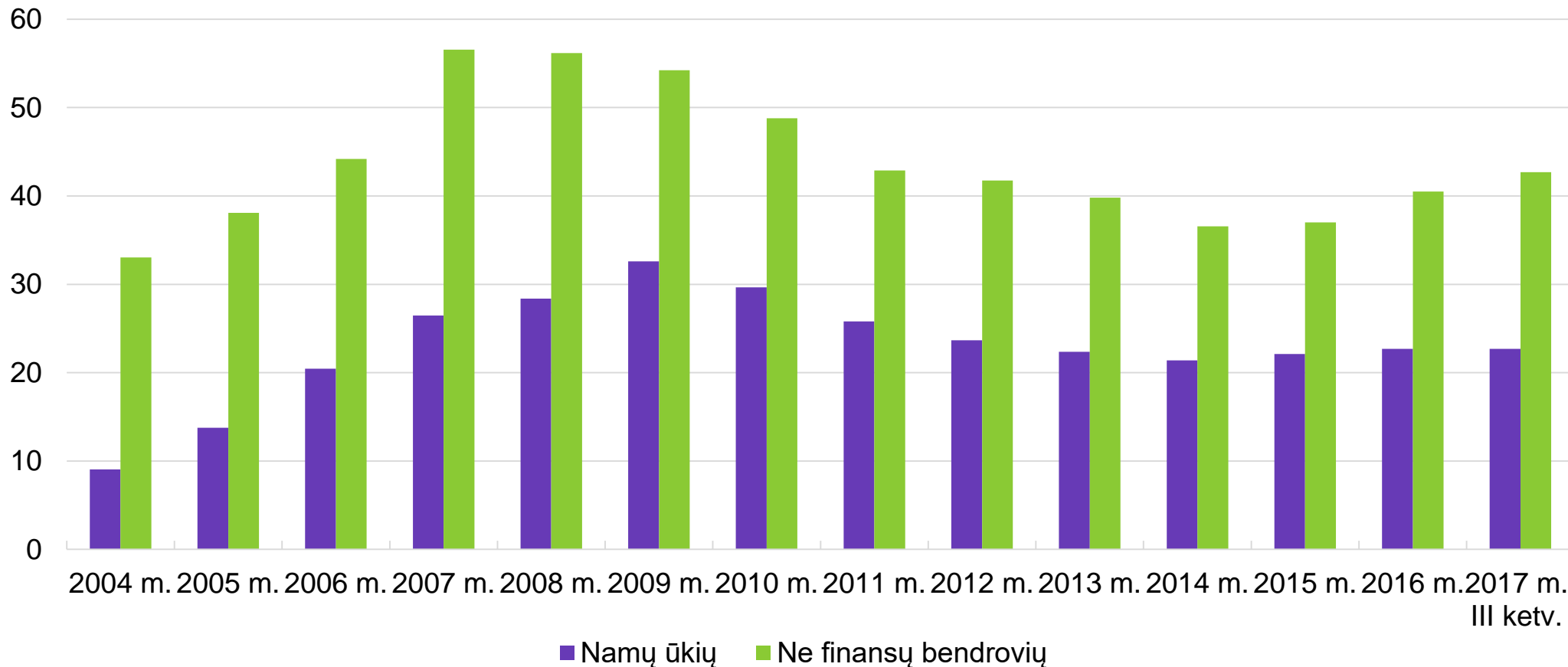
2007-2008 m. Lietuva sirgo klasikine „deficitų- dvynių“ liga

Lietuvos einamosios sąskaitos balansas

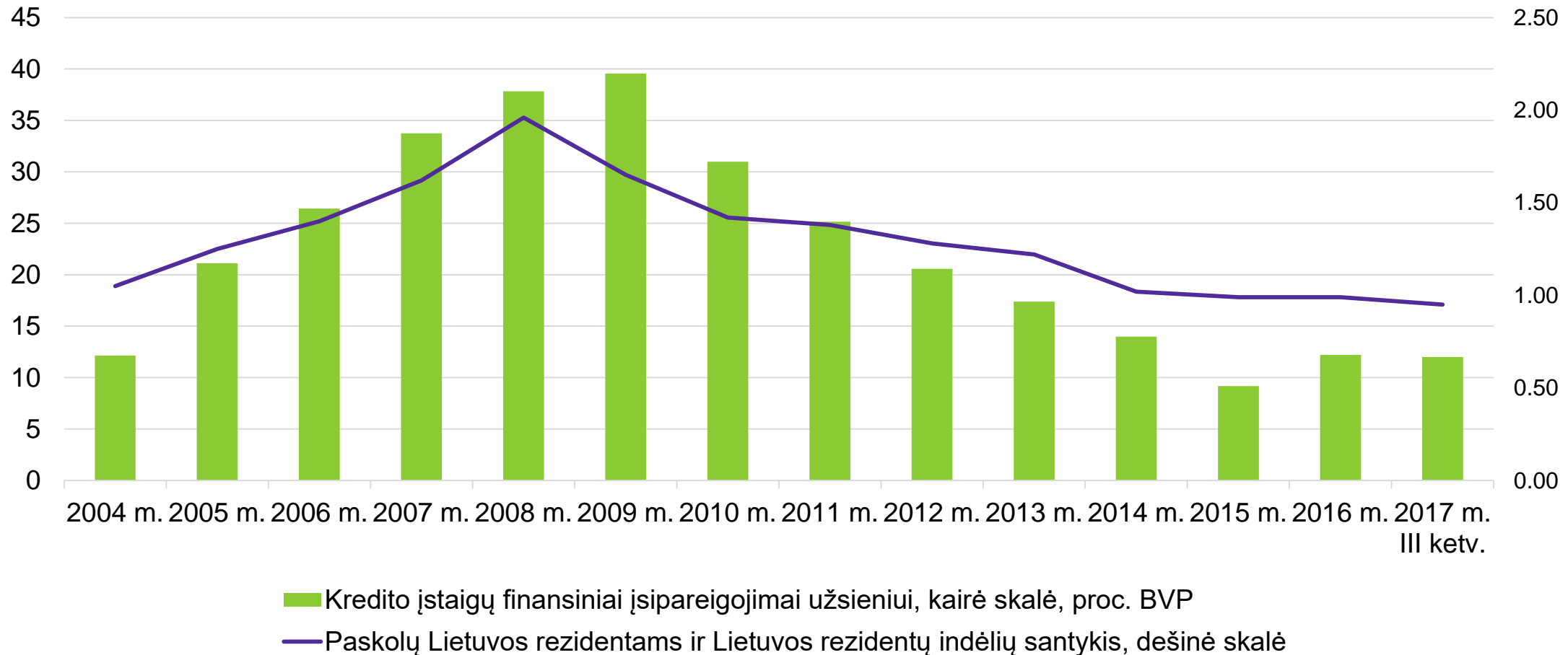
Nors namų ūkių ir verslo įsiskolinimas auga, jis yra mažesnis nei prieš dešimtmetį

Namų ūkių ir bendrovių finansinė skola (proc. BVP)

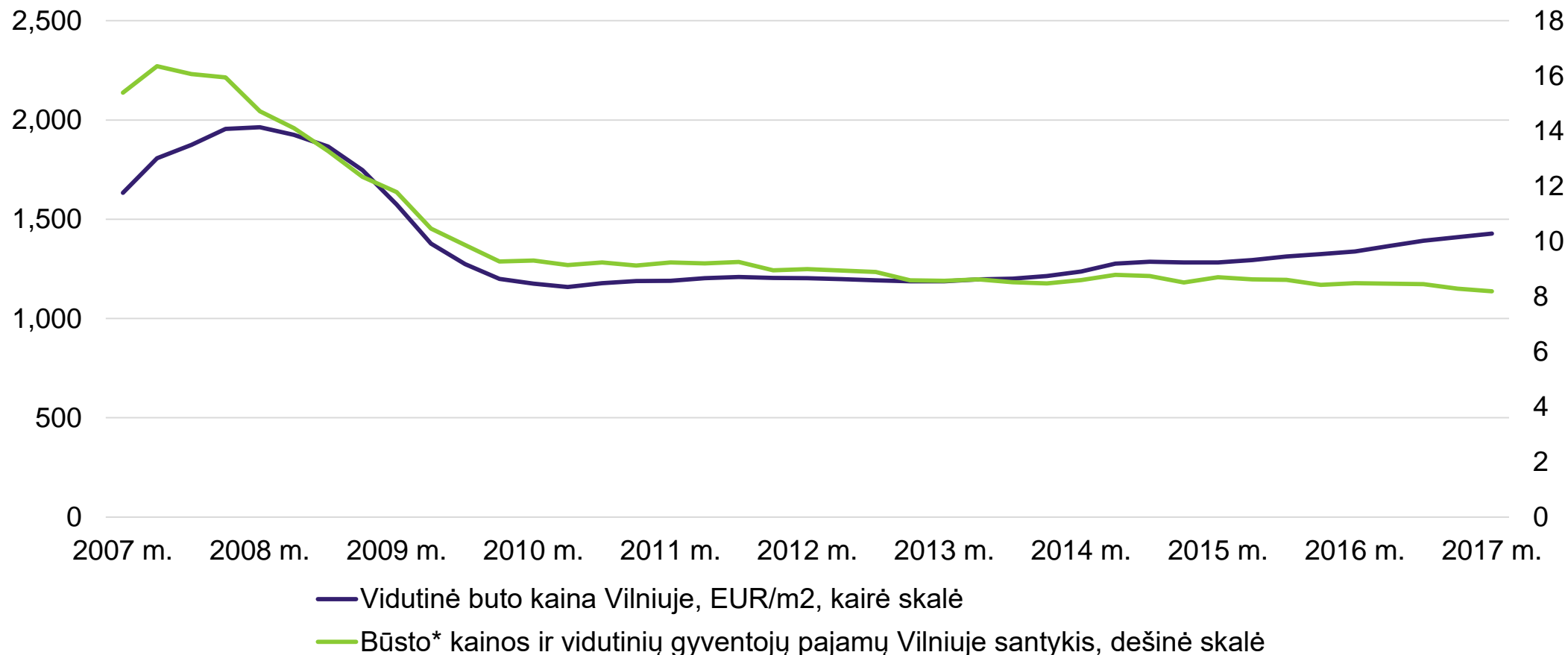
Paskolos yra kur kas mažiau finansuojamos iš užsienio šaltinių nei prieš dešimtmetį

Finansų sektoriaus priklausomybė nuo finansavimosi užsienyje

Būsto įperkamumas yra dvigubai didesnis, o kainos – penktadaliu mažesnės nei 2007 m.

Būsto kaina ir jo įperkamumas

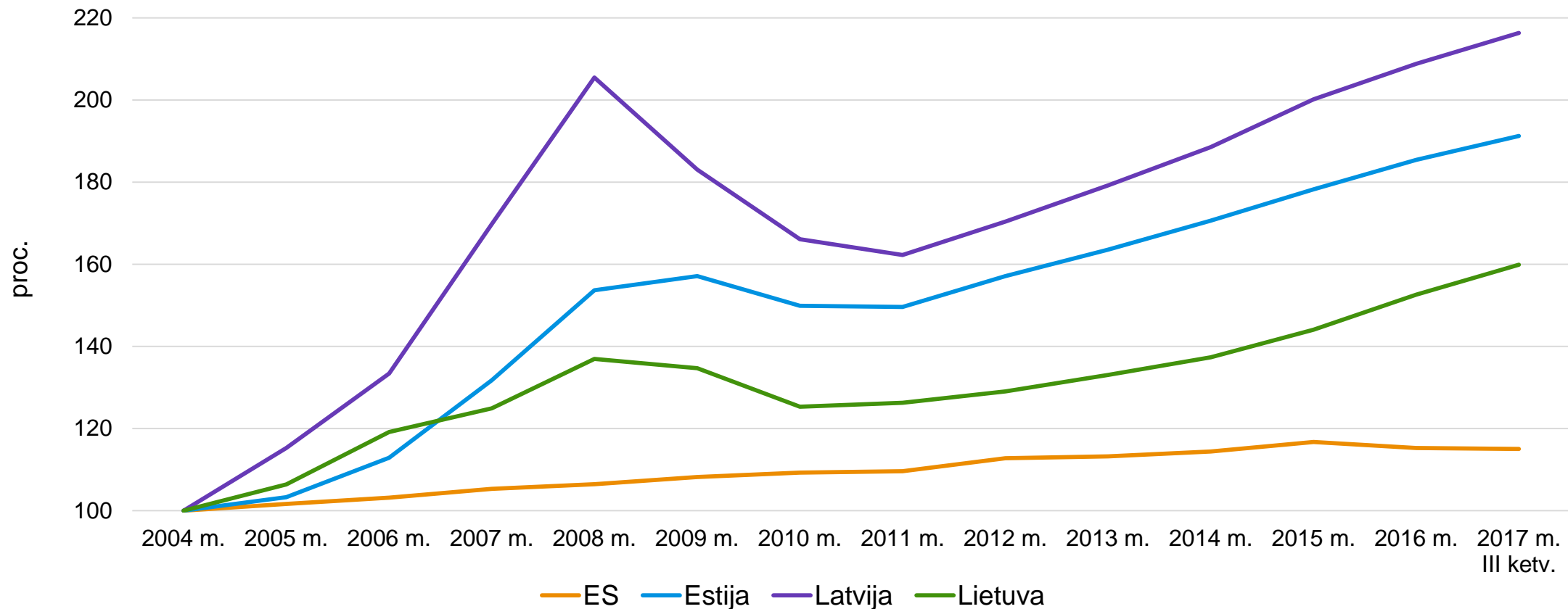
*50 m² butas Vilniuje.

Šaltinis Lietuvos bankas, SEB banko skaičiavimai.

2005-2008 m. darbo užmokesčio sąnaudos išaugo daugiau nei per pastarųjų septynerių metų laikotarpį

Vienetinės darbo sąnaudos (2004 m. lygis = 100 proc.)

- Tarptautinė ekonomikos konjunktūra yra palanki, nes atskirų valstybių plėtra yra gana tolygiai pasiskirsčiusi
- Lietuvos fiskalinė politika yra mažiau procikliška, o einamoji sąskaita labiau subalansuota nei prieš dešimtmetį
- Nekilnojamojo turto rinka vėsta taip ir nepasiekusi labai aukštos „temperatūros“
- Vienetinių darbo užmokesčio sąnaudų didėjimas blogina konkurencingumą, tačiau šią problemą pirmiausia privalo spręsti įmonės aktyviau investuodamos

Ačiū už dėmesį